

Duurzaam telen uit passie

Behandel je grond met respect en je krijgt er veel voor terug. Vanuit die gedachte streeft Geert op 't Hof uit Nederhemert naar een sierteelt met zo min mogelijk chemie. Zijn zorg voor de bodem is daarin essentieel. 'De plant voedt het bodemleven.'

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: René Faas

Woord en daad vormen een bijna vanzelfsprekende eenheid in het leven van sierteler Geert op 't Hof uit Nederhemert. In zijn kantoor ligt de Bijbel op het bureau. Vanuit dat Woord werkt hij aan een zo duurzaam mogelijke omgang met de grond waarop hij in de omgeving van Well in de Bommelervwaard teelt. "Het volk Israël ging al uit van een maal per zeven jaar een rustjaar. Dan teel je niet op je grond. Zo'n jaar heeft de grond nodig om tot rust te komen. En dus zaai ik een keer in de zes jaar een groenbemester. Ook over onze verhouding tot de schepping is de Bijbel helder: we zijn rentmeesters, hebben te zorgen voor een goede omgang met de aarde. Dat heeft mij ertoe gebracht om de producten die ik teel zo duur-

zaam mogelijk te telen. Daarbij speelt de bodem een essentiële rol." Op 't Hof is sinds 1996 ondernemer en heeft een bedrijf van zo'n 8,5 hectare, waarop hij diverse siergewassen teelt, allemaal voor de snij. Dat zijn eenjarigen waaronder duizendschoon, vaste planten zoals Sedum en snijheesters als sneeuwbes, Prunus en Callicarpa. Van de laatste staan er eind november nog oogstbare takken op het land. "Dat is vier weken langer dan normaal. Omdat ze later zijn, is het blad eraf waardoor de oogst makkelijker is, en er is minder aanvoer op de veiling, zodat de prijs ook hoger is."

Het klinkt mooi, maar de door Op 't Hof gekozen route is niet de gemakkelijkste. Hij realiseert zich dat goed, maar het is een keuze die hem past. "Gezonde vissen zwemmen tegen de stroom in." Op 't Hof staat niet alleen in zijn opvattingen,

aldus Hans Smeets. Hij is bij Delphy adviseur duurzame boomkwekerij. "Geert is een van mijn grote klanten. Ook een heel aantal andere klanten denkt deze kant op." Delphy is samen met Esther Hessel van Hessel Marketing & Communicatie al enkele jaren actief in dit deel van de sierteelt met het Praktijknetwerk duurzame aanpak van ziekten, plagen en onkruiden. "Dat begon met een oproep in het vakblad Boomkwekerij voor een steenmeelproject", aldus Op 't Hof. "Met het product Eifelgold haalde ik een helder resultaat. Ik strooide het op matig en nat land. Het verschil was op de streep af te zien. Inmiddels zie ik het ook in de productie terug. Van mijn Prunus sneed ik dit jaar tien takken meer per struik. Op veertig takken is dat een groot verschil."

STORENDE LAAG

Via Smeets werkt Op 't Hof met de Bodembalansmethode van Soiltech uit Biezenmortel. Smeets: "Daar hebben heel wat deelnemers aan het praktijknetwerk een cursus voor gevolgd. Uitgangspunt hierbij is de bezetting van het klei-humus-complex, vooral waar het gaat om de verhouding calcium en magnesium. Geert heeft de cursus ook gevolgd. Wat we op zijn bedrijf doen, is gebaseerd op die methode. We nemen grondmonsters die via Soiltech naar de VS worden gestuurd. Analy-

se vindt plaats op basis van de Albrechtmethode. Wat ik zie bij de ondernemers die hiermee werken, is dat zij goede gezonde gewassen telen." Tijdens het groeiseizoen neemt Smeets bladmonsters die Eurofins Graauw onderzoekt. "Aan de hand daarvan is na te gaan of het gewas nog aanvullende bladbemesting nodig heeft. Dat is gemakkelijk mee te geven met de veertiendaagse bespuiting met Fytaforce. Dat is een compostthee, die ISO-gecertificeerd is en dagelijks door microbiologen op kwaliteit wordt gecontroleerd." Op 't Hof keek ook naar zijn percelen. Een ervan liet een sterk achterblijvende gewasontwikkeling zien. "Met Delphy heb ik eerst maar eens een profielkuil gegraven. Er was sprake van een storende laag. Drainage zou de oplossing zijn, maar op dat perceel was dat niet mogelijk. Door het zaaïen van het groenbemestermengsel Luma verdwenen de problemen en is de grond goed bruikbaar."

VIJF PLANTENSOORTEN

In het Praktijknetwerk Duurzame aanpak van ziekten, plagen en onkruiden zijn 25 bedrijven actief, samen met tien toeleveranciers en de bedrijfsadviseurs Hans Smeets en Esther Hessel. "Daaruit is onder meer de inzet van het groenbemestermengsel Luma voortgekomen", aldus Smeets. "Daarin zitten vijf verschillende planten-

Serie Bodem

In BloembollenVisie 359 startte de derde serie artikelen over bodem. Vorige series verschenen in 2012/2013 en 2014/2015. Alle artikelen uit die series zijn terug te vinden op www.bloembollenvisie.nl onder 'Dossiers'. Hier zijn ook andere artikelen te vinden die met bodem te maken hebben.

soorten met elk hun specifieke eigenschappen, zoals holle stengels die voor lucht in de bodem zorgen, diepe beworteling of gewassen die veel organisch materiaal in de grond achterlaten. Op dit bedrijf wordt Luma een maal per zes jaar op een perceel ingezaaid." Het praktijknetwerk voor het duurzaam telen is in de boomkwekerij en vastplantenteelt een grote stimulans, aldus Smeets. "Toen we in het netwerk begonnen met steenmeel, stond dat onderwerp binnen drie maanden heel breed in de belangstelling. We merken dat de belangstelling voor het netwerk nog steeds groeit."

DILEMMA'S

Naast de mooie kanten kent deze keuze ook zijn dilemma's, stellen de mannen vast. Op 't Hof: "De kopers op de veiling willen een volmaakt product. Door mijn manier van telen is het minder gemakkelijk om dat te bereiken dan bij een gangbare teler. Neem Japanse roest in buitenchrysanten. Dat werd dit jaar in augustus echt een probleem. Ik heb in overleg met Hans en Esther ervoor gekozen om rondom een besmettingshaard planten weg te halen, zodat de schimmel zich niet verder kon uitbreiden. En dat is gelukt. Het kostte wat opbrengst, maar ik heb de rest van de teelt hiermee gered." Smeets benadrukt dat volledig telen zonder chemie nog niet voor alle gewassen mogelijk is. "Dat geldt bijvoorbeeld voor de onkruidbestrijding voordat je met een teelt begint. Je wilt gewoon schoon starten. Daarna is er met schoffelapparatuur goed te werken, maar het is dan wel de kunst om precies het juiste moment te kiezen waarop je dat gaat doen."

Voor Op 't Hof is de deelname reden geweest om bijna geen kunstmest meer te gebruiken. "Daar ben ik mee gestopt. En chemische gewasbeschermingsmiddelen pas ik alleen toe als het niet anders kan. Chemie pas je toe uit angst, duurzaam telen doe je vanuit je passie. Ik ben blij dat ik deze stap heb gezet en ik ga zeker niet terug, ook al ben ik nu nog wel duurder uit in de meeste teelten. De kosten zijn nu eenmaal hoger. Uiteindelijk gaat het om een goede opbrengst, ook financieel. Daar moeten we naar toe." Ook wat de bodem betreft is het zoeken naar de juiste weg. "Kunstmest gebruik ik niet meer, maar ik heb wel kalksalpeter nodig in het voorjaar om de vroegste bloemen aan de groei te krijgen. Ook kunnen mijn gewassen niet zonder fosfaat. Hoe dat goed aan te voeren is nog een hele kunst. Wel ben ik er van overtuigd dat een gezonde bodem essentieel is. Steenmeel toepassen is mooi, maar als er geen bodemleven is, dan heeft dat geen zin. Ook mycorrhiza's kunnen alleen hun werk doen als er een huis voor ze is. Je grond moet er geschikt voor zijn. Daar kun je als teler zelf een belangrijke rol in spelen."